

результати. Використання широких можливостей дистанційної системи дозволить студентам самостійно організовувати, планувати та контролювати свій освітній процес, а також отримати більш ґрунтовні та різноманітні знання.

Список використаних джерел:

1. Козлова Г.М. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник. Одеса: ОНЕУ, 2016. 200 с.
2. Гриценко В., Юстик І. Використання сервісу GOOGLE CLASSROOM для управління освітніми процесами URL: <http://www.kspu.kr.ua/ua/ntmd/konferentsiy/2015-10-06-06-17-54/sektsiia-4/3930-vykorystannya-servisu-google-classroom-dlya-upravlinnya-osvitnimy-protsesamy>

Ярмак Тетяна Василівна

професор кафедри філософії та педагогіки професійної підготовки, кандидат соціологічних наук ХНАДУ
e-mail: yarmak_t.v@ukr.net

Холодова Ольга Олександрівна

доцент кафедри організації та безпеки дорожнього руху, кандидат техн. наук
e-mail: olgakholodova2807@ukr.net

Сук Олена Євгеніївна

ст. викладач кафедри філософії та педагогіки професійної підготовки
e-mail: suk.elena2017@gmail.com

РОЛЬ ВИКЛАДАЧА-ТЮТОРА В УМОВАХ МОДЕРНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Сьогодні Україна вже має певний досвід роботи в умовах дистанційного навчання. Цей досвід активно досліджується, зроблена велика кількість висновків, надані рекомендації, які можуть бути застосовані керівниками та викладачами вищих навчальних закладів. Зокрема, це стосується зміни традиційної ролі викладача [3]. Проведений багатьма дослідниками порівняльний аналіз сучасної наукової літератури та досвіду викладання у ВНЗ в умовах розвитку цифрової системи освіти, дозволяє зробити висновок, що розвиток цифрових технологій є нагальною потребою для підвищення

ефективності системи освіти в цілому та вивчення гуманітарних дисциплін зокрема.

Майже всі дослідники звертають увагу на те, що сучасні студенти «перебувають в кіберреальності», в той час, як великий відсоток викладачів не застосовує весь обсяг можливостей інтернету. Досвід дистанційної освіти також показав, що спостерігається часткова зміна ролей, коли студент навчає свого викладача та допомагає налагодити онлайн-спілкування. Виникає ситуація, коли мододше покоління передає свій досвід старшому.

Отже, виникає потреба у викладачах, спроможних працювати в організаційних формах віртуального освітнього середовища. Це питання розглядається в роботах В.М. Кухаренка, А.А. Андрєєва, Г.С. Молодих, Н.С. Сиротенка. Так, В.М. Кухаренко зазначає, що ключовою фігурою дистанційного навчання є тьютор, тобто викладач, розробник курсу і організатор дистанційного навчання. При цьому викладач-тьютор повинен володіти дещо іншими компетенціями, ніж викладач класичної освіти [2]. Тьютор працює в принципово інших організаційних формах віртуального освітнього середовища: проводить конференції, готує інформаційні презентації, передає в процесі заняття повноваження студенту, організовує вебінари, відеоконференції, відеолекції, віртуальні консультації тощо [4]. Викладач має не лише допомогти студенту зорієнтуватися в потоці інтернет-інформації, а й сприяти розвитку критичного мислення при оцінюванні цієї інформації.

Відповідно до стандарту викладача, розробленого Міжнародною асоціацією з розвитку інформаційних технологій в освіті (ISTE), викладачі повинні спрямовувати студентів «на позитивний внесок в розвиток цифрового суспільства та сприяти формуванню цифрового громадянина (digital citizenship), допомагати студенту набути позитивного суспільного досвіду коректної та етичної поведінки в мережі, формувати культуру звернення до онлайн-ресурсів» [5].

Процес дистанційного навчання – це процес взаємодії викладача та студента, заснований на спілкуванні, що складається з вербальних,

невербальних та екстралінгвістичних компонентів. Роль викладача-тьютора є дуже важливою, оскільки простий пошук та знаходження студентом інформації, прослуховування лекцій на відповідних інтернет-платформах не може вважатися повноцінним навчанням, «комп'ютер у принципі не здатний перетворювати значення на смисли, інформацію на знання... і потрібно шукати власне психологічні закономірності та механізми розуміння цього процесу» [1]. Інформація як така, за своєю сутністю є нейтральною і не може бути підґрунтям для виховання, яке можливо лише в спілкуванні з викладачем, тому тьюторство є необхідною складовою освітнього процесу. Тьютор – це консультант, наставник, педагог, андрагог. Його роль пов'язана з умінням передавати знання та практично керувати процесом навчання з урахуванням особливостей студентів. Ми вважаємо, що саме за викладачем-тьютором закріплюється функція формування освітнього середовища, де студент вчиться самостійно отримувати інформацію, перетворювати її у відповідні його індивідуальній освітній траєкторії знання та вміння, застосовувати їх при вирішенні практичних завдань.

Список використаних джерел:

1. Вербицький О. О. Цифрове навчання: проблеми, ризики та перспективи // Електронний науково-публіцистичний журнал "Homo Cyberus". 2019. № 1 (6). URL: [http:// journal.homocyberus. / Verbitskiy](http://journal.homocyberus. / Verbitskiy)
2. Кухаренко В.М., Бондаренко В.В. Екстрене дистанційне навчання в Україні: Монографія / За ред. В.М. Кухаренка, В.В. Бондаренка. Харків: вид-во КП «Міська друкарня», 2020. 409 с.
3. Попова А. В. Цифровая педагоги роли акторов педагогического процесса // Проблемы современного образования. 2021. №3. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/tsifrovaya-pedagogika-k-voprosu-ob-izmenenii-rol-i-aktorov-pedagogicheskogo-protsesssa>
4. Щенников С.А. Дидактика электронного навчання URL:<https://www.researchgate.net/publication/334486959>
5. ISTE Standards for Students, Educators, Computer Scientists, Technology Coaches and Administrators by ISTE (International Society for Technology in Education). 12 с. URL: <https://id.iste.org/docs/pdfs/iste-standards-2017>